

**Pregătirea sufletească a creștinului
pentru Sfintele Taine:
Pocăința (Spovedania) și Împărtășania**

Texte alese de
Părintele Pimen,
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților
Suceava, 2018

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Pregătirea sufletească a creștinului pentru Sfintele Taine: Pocăința
(Spovedania) și Împărtășania / texte alese de Părintele Pimen,
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților. - Suceava : Editura Arhiepiscopiei
Sucevei și Rădăuților, 2018
ISBN 978-606-734-084-6

I. Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților (antolog.)

2

Tipar - Mănăstirea Sf. *Gheorghe* Cămârzani

I. Pocăința (Spovedania)

Ce este păcatul?

După învățătura Sfintei Biserici, păcatul este călcarea legii dumnezeiești, adică neîmplinirea voinii lui Dumnezeu cuprinsă în poruncile Sale (I Ioan 3, 4).

Păcatul este de mai multe feluri. Este un păcat cu care ne naștem fiecare din noi, *păcatul strămoșesc*, de care ne curățăm prin baia Sfântului Botez.

Sunt apoi *păcatele personale*, adică păcatele pe care le săvârșim fiecare din noi în parte.

Acestea sunt de două feluri: *păcate ușoare* și *păcate grele* sau de moarte. „*Este păcat de moarte..., dar este și păcat care nu este de moarte*” (Ioan 5, 16-17).

Păcatele ușoare slăbesc numai, nu nimicesc cu totul, legătura noastră cu Dumnezeu; păcatele grele însă nimicesc legătura noastră cu El și ne atrag grea pedeapsă din partea Lui. Totodată păcatele grele ne înstrăinează și de semenii noștri.

Care sunt păcatele grele?

În fruntea păcatelor grele, Sfânta Biserică le înșiră pe acestea: mândria, iubirea de arginți, desfrânarea, invidia, lăcomia, mânia și lenea. Păcatele acestea – care se numesc și capitale – lovesc greu porunca dragostei față de Dumnezeu și de semenii. *Cel mândru* este plin de el însuși și nu mai vrea să țină seama

de legea dragostei față de Dumnezeu și de semenii. *Iubitorul de argint*, adică cel ce se lipește cu toată ființa lui de bunurile materiale, ajunge să calce în picioare rânduiala omeniei și ale frăției. *Desfrânatul* îndrumă spre stricăre și îmbolnăvire atât viața sa, cât și pe a celor cu care desfrânează. *Invidiosul* se întristează de fericirea semenului și se bucură de nenorocirea abătută asupra lui. *Lacomul* calcă fără milă în picioare drepturile semenului. *Mâniosul* uneltește răzbunare împotriva semenului și îi dorește nimicirea. *Leneșul*, în loc să lucreze împreună cu ceilalți la îmbunătățirea vieții, așa cum cere legea frăției și a dragostei, fuge de această datorie, căutând să înșele, să fure sau să cerșească pentru a putea trăi.

Între păcatele grele, Sfânta Biserică trece și *păcatele împotriva Duhului Sfânt și păcatele strigătoare la cer*.

Păcatele împotriva Duhului Sfânt sunt:

a. împotrivirea arătată de păcătos, cu voință și știință, față de învățătura creștină, cu scopul de a-și duce nestingherit viața sa păcătoasă;

b. încrederea nesocotită în mila și îndurarea lui Dumnezeu. De un asemenea păcat se fac vinovați credincioșii care calcă fără teamă poruncile Domnului, biziindu-se pe socotința greșită că Dumnezeu îi va ierta, pentru că este bun;

c. deznădejdea în ajutorul lui Dumnezeu. De acest păcat se fac vinovați cei care, socotind că Dumnezeu nu-i mai poate ierta, nu mai vor să facă nimic pentru îndreptarea lor;

d. invidia semenilor, pentru harurile de care aceștia s-au învrednicit de la Dumnezeu;

e. nepocăința până la moarte.

Acestea se cheamă păcate împotriva Duhului Sfânt fiindcă izvorăsc din pornirea rea a păcătoșilor de a se împotrivi harurilor

sfințitoare și înnoitoare pe care Duhul Sfânt voiește să le reverse asupra sufletelor lor.

Despre păcatele împotriva Duhului Sfânt, Mântuitorul spune așa: „*Oricine va fi zis vreun cuvânt împotriva Fiului Omului, iertat va fi; dar cine va fi zis împotriva Duhului Sfânt nu va fi iertat nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie*” (Matei 12, 32). Prin cuvintele acestea Mântuitorul nu vrea să ne spună că păcatele împotriva Duhului Sfânt ar covârși prin răutatea lor chiar și puterea de iubire și iertare a lui Dumnezeu. El vrea doar să ne atragă luarea aminte că săvârșitorul unor asemenea păcate se poate înrăi atât de mult, încât să nu mai voiască nicidecum a se căi și a cere iertare. Ocolind îndatorirea căinței și întoarcerii la Dumnezeu, săvârșitorul păcatelor împotriva Duhului Sfânt nu va putea fi iertat nici aici, nici în lumea de dincolo.

Păcatele strigătoare la cer sunt: uciderea cu știință și voie liberă, sodomia, asuprirea văduvelor, orfanilor și săracilor, oprirea plății lucrătorilor. La acestea poate fi adăugat păcatul pe care-l săvârșesc copiii prin necinstirea părinților.

Se numesc *păcate strigătoare la cer* pentru că, prin săvârșirea lor, legea iubirii de semeni este călcată atât de greu, încât ea strigă la Dumnezeu ca să pedepsească chiar în viața aceasta pe călcătorii și disprețuitorii ei.

„*Ai săvârșit un păcat foarte greu*”, zice Dumnezeu lui Cain, care ucisese pe fratele său, Abel: „*Glasul sângelui fratelui tău strigă către Mine din pământ*” (Facere 4, 10).

Iar despre sodomiți, adică despre cei ce săvârșesc desfrâu contra firii, Domnul zice: „*Strigarea Sodomei și Gomorei este mare și păcatul lor cumplit de greu*” (Facere 18, 20).

Osândă grea rostește Sfânta Scriptură și pentru cei ce asupresc pe săraci (Matei 23, 14) și opresc din plata lucrătorilor.

„Iată plata lucrătorilor care au secerat țarinile voastre - plată oprită de voi - strigă; și strigătele secerătorilor au intrat în urechile Domnului Savaot” (Iacov 5, 4). Osândă tot așa de grea arată Sfânta Scriptură și pentru cei care-și necinstesc părinții (Ieșire 21, 15-17).

Mărturisirea păcatelor înaintea duhovnicului trebuie să fie:

- completă, adică să fie mărturisite toate păcatele săvârșite de la ultima spovedanie și să nu ascundă nimic din cele înfăptuite;

- sinceră și făcută de bunăvoie;

- secretă (făcută în taină și nu în public);

- cu umilință și cu zdrobire de inimă, adică cu părere de rău pentru păcatele săvârșite și cu dorința sinceră de a nu le mai face. Simpla mărturisire sau înșirare a păcatelor fără căință și fără hotărâre de îndreptare nu aduce iertarea păcatelor, căci zice Domnul: „de nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel” (Luca 13,5). Totul este ca de la o mărturisire până la alta (următoarea) creștinul să se ostenească a-și îndrepta cât mai mult viața, sporind mereu în virtute.

După ce s-a spovedit, credinciosul trebuie să țină întru totul canonul pe care i-l dă preotul duhovnic. Căci canonul este o doctorie sufletească pentru însănătoșire, pentru ținerea căii celei drepte și ferirea de păcate, pentru dezrădăcinarea din suflet a obișnuinței de a păcătui și pentru întărirea în bine. Ținerea – îndeplinirea – canonului aduce mari foloase sufletești, iar neținerea lui este păcat mare. (Citat din *Cartea de învățătură Ortodoxă și Catehismul creștinului dreptcredincios*)

Cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur despre mărturisirea păcatelor¹

„Mărturișiți-vă păcatele voastre, pentru că, prin mărturisire, se vindecă rănilile cele sufletești, precum și vătămarea trupei, arătându-se la doctor, se tămăduiește, iar cea tănuită boală mare face, iar mai pe urmă aduce moartea. Asemenea și păcatele cele tănuite omoară și trupul și sufletul, și fac bucurie diavolului. Mare și bun lucru este mărturisirea păcatelor, iar tănuirea lor este bucuria satanei. Cineva amăgindu-se grăiește: «Astăzi să-mi fac plăcerea mea, iar mâine mă voi pocăi». Dar cine știe de va ajunge sau nu ziua de mâine? Că, fără veste, vine moartea și-l pierde pe el. Iar dacă este cineva cărturar, apoi diavolul îi bagă lui în cap un gând, zicându-i: «Tu îți știi și singur gândurile tale și ceea ce zice Scriptura știi, precum și ceea ce Sfinții Părinți au poruncit, deci tămăduiește-te singur, fără duhovnic». Nu asculta gândurile acelea și nu zăbovi a-ți tămădui sufletul, mărturisindu-ți păcatele, ca să fii iertat și în veacul de acum și în cel viitor”.

Cuvânt pentru a mărturisi păcatele la preoți²

„Deci, de vei afla un bărbat duhovnicesc și iscusit care ar putea să te tămăduiască, fără de rușinare să te mărturisești lui, ca lui Dumnezeu și nu ca omului. Că a zis Scriptura: «Cel înțelept nu se rușinează de sufletul său, că este rușine care aduce păcatul și este rușine care mântuiește păcatul». Să urmezi femeii celei din Samaria și noi, asemenea cu ea, să nu ne rușinăm a ne mărturisi păcatele noastre. Că, dacă ne vom rușina de a noastră mântuire

1. *Proloagele*, volumul I, Editura Buna Vestire, Bacău, 1995, 30 septembrie, p.120

2. *Proloagele*, volumul II, Editura Buna Vestire, Bacău, 1995, 2 aprilie, p.640

și nu ne vom descoperi la preoți păcatele noastre, apoi în ziua cea înfricoșătoare, nu înaintea a doi, ci a toată lumea se vor vădi păcatele noastre.”

Cuvânt despre neiertarea păcatelor fără canon³

„Un preot oarecare, ce venise în Cipru, ne-a spus nouă un lucru, în acest fel zicând: O femeie se îndeletnicea cu descântece și vrăji și o rugase cineva să-i facă lui o vrajă pentru altul, ca să-l tragă pe acela la a lui voie. Deci, femeia aceea, ce se îndeletnicea cu răutăți, a trimis îndată la dânsul doi demoni, vrând să-i facă voia. Dar acei spurcați demoni, ducându-se, s-au întors fără nici o ispravă. Și, întrebându-i cea care îi trimisese spre acea răutate, demonii i-au spus ei pricina zicând: Noi, aflându-l pe acela sub canon, n-am îndrăznit nici a ne apropia de el. Că se mărturisise acela la preotul cel mai sus-zis și de la dânsul canon luase, precum poruncesc dumnezeieștile rânduielei.

După aceea, i-a întrebat pe dânsii femeia: «Oare cu toți cei ce au canon vi se întâmplă vouă așa?» Iar ei au zis către dânsa: «Nu, ci numai cu aceia cărora le dă canon un preot care îi învață pe ei din Legea lui Dumnezeu și din Scripturi și din acestea le dă porunci. Și pentru aceasta nu îndrăznim să ne apropiem, fiindcă ne temem de Legea lui Dumnezeu. Iar de cei cărora nu li s-a dat canon, sau dacă li s-a dat, acesta nu a fost temeluit pe Legea lui Dumnezeu și Sfânta Scriptură, ci pe sinele celui care l-a dat, de unii ca aceia nu ne temem și nu fugim nicidecum».

Deci femeia, acestea auzindu-le de la dracii cei necurați, nădăjduind în buna învățătură a preotului, degrab alergând s-a apropiat de dânsul și, pe toate păcatele sale mărturisindu-le,

³ *Proloagele*, volumul II, Editura Buna Vestire, Bacău, 1995, 24 martie, p.606

cerea canon. Însă preotul, crușând-o pe ea, nu-i punea asupra ei canoanele ce i se cuveneau după pravilă. Iar ea se ruga, zicând: «Nu mă crușta pe mine nicidecum, ci după Legea lui Dumnezeu și cu dumnezeieștile Scripturi să mă judeci pe mine, pentru că de acestea au mărturisit dracii că se tem». Deci i-a dat ei preotul poruncă și canon. Și, de atunci s-a înțeleptit femeia cu darul lui Hristos.”

Păcatele trebuie să fie arătate fie aici, la duhovnic, fie înaintea Dreptului Judecător

Una din două: sau aici, jos, trebuie să-ți arăți păcatele, frate, către duhovnicul tău, sau acolo, Înfricoșătorului Judecător. Dacă le ascunzi aici, află că acolo Dreptul Judecător le va da, oricum, în vileag înaintea tuturor îngerilor și oamenilor, cu mare muștrare pentru tine. *Muștra-te-voi și voi pune înaintea feței tale păcatele tale* (Psalm 49, 22). Ce zic, Judecător? Înseși păcatele tale nemărturisite te vor muștra atunci și te vor da în vileag la acel Scaun de Judecată a toată lumea. *Lepădarea ta de credință te va pedepsi și răutatea ta te va muștra* (Ieremia 2, 19). Vezi și pe dumnezeiescul Gură de Aur, care zice: „Acolo le vom vedea (greșelile noastre) în fața ochilor, goale și descoperite, și vom plânge acolo și (va fi) în zadar”. Vezi și mărturia Marelui Vasile, că vom vedea atunci păcatele noastre, pe fiecare cum s-a săvârșit (în capitolul 8 al *Învățăturii către Duhovnic*).

Dacă un singur păcat va rămâne nemărturisit, rămân neiertate și celelalte

Dacă vei mărturisi toate păcatele tale și vei ascunde - de rușine - numai unul singur, află că nu numai și păcatele pe care le-ai mărturisit rămân neiertate, dar îți mai adaugi ție, pe deasupra, și un alt mare păcat, al pângăririi celor sfinte, pentru această tăinuire.

În cartea *Mântuirea păcătoșilor* se arată că o femeie, deși și-a mărturisit toate celelalte păcate la un cucernic duhovnic, nu și-a mărturisit un mare păcat al ei, iar un frate, slujitor al duhovnicului, a văzut că ieșea din gura ei câte un șarpe pentru fiecare păcat mărturisit și, la urmă de tot, a văzut un șarpe mare, cum și-a scos de trei ori capul afară din gura femeii, apoi iarăși l-a tras înauntru și nu l-a mai scos. Pentru aceasta, toți ceilalți șerpi care ieșiseră mai înainte s-au întors iarăși și au intrat în gura ei. După moartea sa, acea nenorocită s-a arătat șezând pe un înfricoșător balaur și i-a spus duhovnicului ei și fratelui că a fost pedepsită fiindcă nu și-a mărturisit acel păcat.

Alte cuvinte

Sfântul Petru Damaschin ne povățuiește: „Cu răbdare și multă osteneală, pururea să punem început bun. Ai căzut, ridică-te! Ai căzut iarăși, ridică-te! Numai pe Doctorul tău să nu-L părăsești, căci atunci vei fi osândit pentru deznădejde mai rău decât un sinucigaș. Stăruie pe lângă El, și El va face milă cu tine fie prin întoarcerea ta, fie prin încercare (necazuri n.n.), fie prin altă faptă a purtării Sale de grijă, fără să știi tu.” (*Învățăături Duhovnicești*, Filocalia vol. V, traducere și note de Pr. Prof. Dr.

Dumitru Stăniloiaie, Editura Humanitas, București, 2001, pag. 204-205)

Sfinții cuvioși părinți din Pateric ne dau mult curaj duhovnicesc. Avva Sisoe a zis celui venit la el pentru sfat: „Ce voi face, avvo, că am căzut? I-a răspuns lui bătrânul: Scoală-te iarăși. Zis-a fratele: M-am sculat și iarăși am căzut. Și a zis bătrânul: Scoală-te iarăși și iarăși. Deci a zis fratele: Până când? Zis-a bătrânul: Până cei vei fi apucat sau în bine, sau în cădere, căci cu ce se află omul, cu aceea se și duce din lumea aceasta.” (Patericul, Despre avva Sisoe, 38)

„Un frate l-a întrebat pe avva Pimen zicând: Am făcut păcat mare și voiesc să mă pocăiesc trei ani. I-a zis lui bătrânul: Este mult. Și a zis fratele: Dar până la un an? Și a zis iarăși bătrânul: Mult este. Iar cei ce erau de față au zis: Dar până la patruzeci de zile? Și iarăși a zis: Mult este. Și a adăugat: Eu zic că dacă din toată inima se va pocăi omul și nu va mai continua să facă păcatul și în trei zile îl primește pe el Dumnezeu.” (Patericul, Avva Pimen, 12)

Zis-a avva Alonie: „De va voi omul, de dimineată până seara va ajunge în măsura dumnezeiască.” (Patericul, Avva Alonie, 3)

Tălharul de pe cruce, într-o clipă a dobândit raiul prin cuvintele: „Pomenește-mă, Doamne, când vei veni în împărăția Ta.” Și Iisus i-a zis: „Adevărat grăiesc ție, astăzi vei fi cu Mine în rai.” (Luca 23, 42-43)

„Cel ce își ascunde păcatele lui nu propășește, iar cel ce le mărturisește și se lasă de ele va fi miluit.” (Pilde 28,13)

„Fericiti cărora s-au iertat fărădelegile și cărora s-au acoperit păcatele. Fericit bărbatul, căruia nu-i va socoti Domnul păca-

tul, nici nu este în gura lui vicleșug. Că am tăcut, îmbătrânit-au oasele mele, când strigam toată ziua. Că ziua și noaptea s-a îngreunat peste mine mâna Ta și am căzut în suferință când ghimpele Tău mă împungea. Păcatul meu l-am cunoscut și fărădelegea mea n-am ascuns-o, împotriva mea. Zis-am: „Mărturisi-voi fărădelegea mea Domnului”; și Tu ai iertat nelegiuirea păcatului meu.”(Psalmul 31,1-6)

„În tot ce faci adu-ți aminte de sfârșitul tău și nu vei păcătui niciodată.” (Sirah 7, 38)

„... în ce fapte te va găsi moartea, în acele fapte vei fi judecat. Ori în post, ori în priveghere, în silință și osteneală, ori în lenevire și trândăvire și într-alte fapte lumești nefolositoare și în nepurtare de grijă.” (Cuvânt pentru smerenie și umilință, Pateric, pag. 265)

„Eu sunt Cel care șterge păcatele tale și nu Își mai aduce aminte de fărădelegile tale.” (Isaia 43,25)

„Eu nu voiesc moartea păcătosului, ci păcătosul să se întoarcă de la calea sa și să fie viu.” (Ezechiel 33, 11)

„Când voi zice dreptului că va fi viu, iar el se va încrede în dreptatea sa și va face nedreptate, atunci nu se va mai pomeni toată dreptatea lui, ci el va muri pentru tot răul pe care l-a făcut. Și când voi zice păcătosului: «Vei muri», dar el se va întoarce de la păcatele sale și va face judecată și dreptate, dacă acest păcătos va înapoia zălogul, pentru cele răpite va despăgubi, va umbla după legile vieții, nefăcând nimic rău, atunci el va fi viu și nu va muri. Nici unul din păcatele sale, pe care le-a făcut, nu i se vor pomeni, și pentru că a început a face dreptate și judecată va fi viu.” (Ezechiel 33, 13-16)

„Când păcatul ne biruiește, el ne și stăpânește”(II Petru 2,19), devine a doua lege care se luptă cu legea Duhului, cu legea lui Dumnezeu și în această stare sufletească, cum spune Sf. Ap. Pavel în Epistola către Romani 7, 14-25, nu săvârșim binele pe care-l voim, ci răul pe care nu-l voim; este o luptă mare în care biruim numai prin scoaterea păcatului din sufletul și trupul nostru în Sfânta Taină a Spovedaniei și apoi cea a Împărtășaniei. „Dacă Hristos este în voi, trupul este mort pentru păcat, iar Duhul viață pentru dreptate” (Romani 8, 1-11). Lupta duhovnicească pentru eliberarea de tirania păcatului, Fericitul Augustin o descrie prin cuvintele: „Mă rețineau nimicurile, nimicurile și deșertăciunile deșertăciunilor, vechile mele prietene, mă trăgeau de haina mea de carne și-mi murmurau încet: Ne dai drumul?” și „din această clipă nu vom mai fi cu tine în eternitate” și „din acest moment nu îți va mai fi îngăduit asta și asta” și „crezi că vei putea trăi fără acestea?” (Confesiuni, Cartea VIII, 26)

Formular de mărturisire⁴ pentru iertarea păcatelor ușoare, lesne iertătoare, care izvorăsc din firescul păcătos al omului, făcute fără știință și voință, care servesc ca un început și introducere la mărturisirea păcatelor de moarte. Acest formular îl citește penitentul (care se spovedește) în fața duhovnicului⁵ zicând:

Mărturisesc-mă Domnului nostru Iisus Hristos, fiind de față și sfântul înger, păzitorul meu dat de la Sfântul Botez, toate păcatele mele pe care le-am gândit și le-am făcut și nu am luat iertare de la Dumnezeu prin dezlegarea harului spovedaniei, în fața sfinției tale, cinstate părinte (în fața duhovnicului, dacă te-ai spovedit ultima dată la alt duhovnic).

4 Arhim. Nicodim Sachelarie, Pravila Bisericească, nr. 1902

5 Dacă este vreunul din această listă pe care nu l-ai făcut, nu-l citești, nu-l spui.

- Nu m-am spovedit de la... și nu m-am împărtășit de la... și nu mi-am făcut canonul dat de duhovnic (dacă este cazul).
- După ce m-am spovedit am uitat să spun (cutare păcat) iar pe cele mărturisite nu le-am spus cu toată căința, rușinându-mă ca să nu fiu socotit prea nelegiuit în fața sfinției tale, cinstite părinte.
- De atunci înapoi am greșit cu gândul, cu cuvântul, cu fapta, cu știință și fără știință, de voie și fără de voie și anume:
 - Nu sunt sincer în cugetele mele, socotind că sunt mai presus de ceea ce sunt (mândrindu-mă cu ceea ce am și cu ceea ce nu am).
 - Sunt rece față de îndatoririle mele de creștin și nu mă rog cu dragoste, cu toată luarea aminte, mă împărăștii cu gândul la cele pământești și păcătoase.
 - Nu postesc după rânduiala Bisericii.
 - Nu fac fapte bune după posibilitățile pe care le am.
 - Mă lenevesc să merg la biserică în zile de sărbătoare și să ascult cu toată atenția cuvintele citite sau cântate ale slujbei.
 - Mă lăcomesc la mâncare, băutură, la somn și-mi lipesc inima, peste măsură, de lucrurile lumii pământești.
 - Mă las stăpânit, îndulcindu-mă cu gândul și cu inima de tot felul de păcate, îndeosebi de cele ale desfrânării (curviei).
 - Vorbesc cuvinte murdare și glume ațâțătoare la păcate.
 - Îmi place să privesc imagini păcătoase pornografice.
 - Nu am inimă curată față de mine, față de aproapele și nici față de Dumnezeu.
 - Am vorbit de rău, am defăimat pe aproapele meu.

- Am ocolit adevărul și nu am contribuit cu cuvântul și cu fapta la îndreptarea aproapelui meu.
- Am băgat zâzanii și am stricat prietenii cele bune, curate.
- Nu am răbdare și statornicie în cugetele mele și în faptele cele bune.
- Mă bucur de răul aproapelui.
- Mi-am pus nădejdea mai mult în oameni decât în purtarea de grijă a lui Dumnezeu.
- Sfintele sărbători ale Bisericii nu le-am cinstit cum se cuvine cu mergerea la biserică, cu faptele de milostenie și citirea cărților de zidire sufletească.
- Nu mă țin de cuvânt când făgăduiesc ceva și de multe ori mă descurajez și cârtesc.
- Mă supăr pe aproapele, îl năpăstuiesc și clevetesc voind să mă răzbun.
- Mă bucur când găsesc ceva străin sau iau ceva ce nu este al meu (fur).
- Judec greșit împotriva dogmelor, învățăturii de credință și a disciplinei și rânduielilor bisericești, a postului, a slujbelor.
- Am fost la vrăjitoare, la descântătoare, la ghicitoare.
- Am fost martor mincinos.
- Sunt certat, învrăjbit și nu pot să iert și să mă împac.
- M-am îmbătat și am făcut scandal.
- Cheltuiesc banii pe băutură și la jocurile de noroc.
- Am consumat/consum droguri.
- (Pentru cei căsătoriți) Am greșit, cu păcatul curviei, față se soț-soție.
- Nu mă ocup îndeajuns de educarea copiilor.

- (Pentru tinerii necăsătoriți) Nu ascult de părinți.
 - Nu mi-am păstrat castitatea, am curvit.
- Acestea și mai mult decât acestea am greșit, pe care le-am uitat și nu le-am socotit că sunt păcate vrednice de osândă.
- Mă fângăduiesc să pun început bun cu ajutorul lui Dumnezeu și a Maicii Domnului și a sfântului înger, păzitorul meu, și cu rugăciunile sfinției tale, cinstite părinte, binecuvântați și mă iertați și-mi rânduți canonul care mi se cuvine spre îndreptarea mea.

De reținut: În afară de păcatele menționate în formularul de mărturisire să spui preotului duhovnic, după caz, și păcatul, respectiv, păcatele grele menționate la începutul paginilor de față. Este bine să-ți începi mărturisirea chiar cu păcatul/păcatele grele.

Când mergem să ne mărturisim păcatele trebuie, repetăm, să ne pregătim cu toată răspunderea creștinească: să o facem cu adâncă părere de rău, căință pentru săvârșirea lor, căință însoțită de credința că Dumnezeu ne iartă, cu hotărârea de a ne sili cu toate puterile noastre sufletești de a nu le mai săvârși; fără căință și credință păcatul mare sau mic nu este iertat. „Dumnezeu celor smeriți le dă har”⁶, harul iertării în Sfânta Taină a Mărturisirii; mărturisirea păcatelor este un fapt de smerenie în fața lui Dumnezeu, recunoscând că am greșit, că suntem neputincioși. Dumnezeu este Cel care plinește „neputințele”, lipsurile noastre sufletești; pentru smerirea noastră în Sfânta Taină a Mărturisirii se trezește în noi conștiința că purtăm chipul lui Dumnezeu și dorința înfăptuirii asemănării cu Dumnezeu, adică viața de sfințenie, trăindu-ne viața pământească cu bucuria mântuirii

6. Iacov 6, 4

împletită cu nevoințele duhovnicești, între care se înscrie și purtarea necazurilor prin care Dumnezeu ne cheamă la El, necazurile fiind, cum spun Sfinții Părinți ai Bisericii noastre, „crucea noastră” - prin Cruce a venit Bucuria Învierii.

Cu această bucurie a mântuirii dobândită prin moartea păcatului, în Sfânta Taină a Mărturisirii, cu sufletul curățit de întinăciunea păcatelor și după ce am citit, cu toată luarea aminte, canonul de rugăciune menționat mai jos*, să ne apropiem de Sfânta Taină a Împărtășaniei.

Să ascultăm pentru pregătirea noastră sufletească cuvintele de învățătură și povățuire ale Sfântului Apostol Pavel și ale Sfinților Părinți purtători de Dumnezeu.

* Canonul de rugăciune:

- Paraclisul Maicii Domnului.
- Canonul de pocăință către Mântuitorul Iisus Hristos.
- Canonul către Îngerul păzitor.
- Canonul din Rânduiala Sfintei Împărtășiri.

Toate acestea se găsesc în Ceaslov sau Cartea de rugăciuni.

II. Despre împărtășirea cu Cinstitul și Sfântul Trup și Sânge al Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos

Învățăături din *Epistola întâi către Corinteni* a Sfântului Apostol Pavel⁷

„Căci eu de la Domnul am primit ceea ce v-am dat vouă: Că Domnul Iisus, în noaptea în care a fost vândut, a luat pâine și, mulțumind, a frânt și a zis: «Luați, mâncați; acesta este Trupul Meu care se frânge pentru voi. Aceasta să o faceți spre pomenirea Mea. Asemenea și paharul după Cină, zicând: Acest pahar este Legea cea nouă întru Sângele Meu. Aceasta să faceți ori de câte ori veți bea, spre pomenirea Mea. Căci ori de câte ori veți mânca această pâine și veți bea acest pahar, moartea Domnului vestiți până când va veni».

Astfel, oricine va mânca pâinea aceasta sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat față de Trupul și Sângele Domnului.

Să se cerceteze omul pe sine și așa să mănânce din pâine și să bea din pahar. Căci cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, osândă își mănâncă și bea, nesocotind Trupul Domnului. De aceea, mulți dintre voi sunt neputincioși și bolnavi și mulți au murit. Căci de ne-am fi judecat noi înșine, nu am mai fi judecați”.

Din primele veacuri creștine Sfânta Împărtășanie este precedată de Taina Sfintei Mărturisiri. În lucrarea *Învățătură a celor doisprezece Apostoli* scrie: „Când vă adunați în Duminica

⁷ 1 Corinteni 11, 23-31

Domnului, frângeți pâinea și mulțumiți, după ce mai întâi v-ați mărturisit păcatele voastre.”

Cuvânt de învățătură pentru Preasfintele Taine⁸

Iată acum, cei ce voiți a vă apropia de Sfintele Taine cele înfricoșătoare, să cunoașteți, fraților, cu toată priceperea, cât de mare este sfințenia Tainelor cu care voiți să vă împărtășiți. Că iată, cu frică se cutremură puterile îngeresti, heruvimii și serafimii și toate cetele, cu teamă se înspăimântă, înălțând duhovniceasca noastră jertfă de pe pământ sus la ceruri. Iată pe preoți, purtând chipul îngerilor, stând înaintea Mesei acesteia înfricoșătoare, pe care se află, pe Sfântul Prestol, Trupul și Sângele Fiului lui Dumnezeu. Că El de bunăvoie luând trupul și sângele nostru, când S-a făcut om pe pământ, tot de bunăvoie a poruncit El să ne și împărtășim cu Trupul și Sângele Lui.

Însă, pentru că El știe neputința neamului nostru, că nu poate, adică, nimeni să mănânce carne sângerată, nici să bea sânge, pentru aceasta a rânduit ca sfântul Lui Trup și scumpul Lui Sânge să fie sub chipul prescurii și al vinului, peste care Sfânta Taină a prefacerii darurilor se săvârșește, așa cum la nunta din Cana Galileii tot El a prefăcut apa în vin.

Deci să nu îndrăznim, fraților, când unul pe altul ne defăimăm, să ne apropiem de Sfintele Taine ca de lucru obișnuit, necurățindu-ne de păcatele cele din știință, ci să ne apropiem luminându-ne cu curăția și împodobindu-ne cu trezvia, întrecându-ne în dragoste unul pe altul. Pentru că nu om este Acela care face acestea, ci Dumnezeu cu mâna Sa cea nevăzută și cu înfricoșătoarea Sa Taină și, Împăcându-Se cu noi, părtași

⁸ *Proloagele*, vol. 1, Editura Buna Vestire, Bacău, 1995, 25 decembrie, p. 361

ne face vieții Lui dumnezeiești și împărăției Sale. Că cei ce cu nebăgare de seamă, adică necurățindu-se la Sfânta Spovedanie și defăimându-se unul pe altul, se apropie să primească Trupul Domnului, nefiind vrednici nici să-l vadă măcar, aceia se fac precum s-a făcut și Iuda mai înainte, apoi cad în cumplite boli și vrednici de chinuri se fac.

Drept aceea, rogu-vă și vă îndemn pe voi, fraților, să nu ne facem, prin nebăgare de seamă și prin nesocotință, potrivnici lui Dumnezeu. Ci ziua și noaptea să învățăm a ne curăți, ca și aici, în viața aceasta, bine să petrecem, iar la Înfricoșătoarea Judecată, de-a dreapta scaunului lui Dumnezeu să ne arătăm întru Hristos Iisus, Domnul nostru, Căruia se cuvine slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Taina Împărtășaniei

**Despre împărtășirea cu Sfintele Taine și despre preoți⁹
și acum, prin Sfintele Taine, Hristos actualizează
masa de la Cina cea de Taină**

**Tot aici și despre preoții care cunosc păcatele cuiva
și nu-l opresc a se împărtăși; din mâinile
lor se va cere Sângele lui Hristos**

Să ne supunem dar totdeauna lui Dumnezeu și să nu ne împotrivim Lui, chiar dacă par cuvintele lui Dumnezeu potrivnice judecății și vederilor noastre; să punem cuvântul Lui mai presus de judecățile și vederile noastre. Așa să facem și când ne împărtășim cu Sfintele Taine. Să nu ne uităm numai la

9. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Comentariu la Evanghelia după Matei*, Omilia 82, p. 926

materia ce ne stă înaintea ochilor, ci să avem în minte permanent cuvintele Domnului. Cuvântul Lui nu înșală niciodată, pe când simțurile ne înșală ușor. Cuvântul Lui n-a fost niciodată dezmințit, pe când simțurile noastre de foarte multe ori greșesc. Când cuvântul Lui spune: *Acesta este Trupul Meu*, să ascultăm și să credem și să vedem Trupul Lui cu ochii sufletului. Hristos nu ne-a dat nouă ceva material, ci, în lucrurile materiale, toate sunt duhovnicești. Tot așa și cu Taina Botezului; botezul se face printr-un lucru material - apa, dar se săvârșește ceva duhovnicesc - nașterea și reînnoirea. Dacă ai fi fost fără de trup, ți-ar fi dat daruri netrupești; dar, pentru că sufletul este împletit cu trupul, ți-a dat cele spirituale în cele materiale. Câți oameni nu spun azi: „Aș fi voit să văd chipul Lui, statura Lui, încălțăminta Lui!” Iată, Îl vezi, te atingi de El, Îl mănânci! Dorești să vezi hainele Lui? Dar El Se dă pe El Însuși ție nu numai să-L vezi, ci chiar să te atingi de El, să-L mănânci, să-L primești înăuntrul tău. Nimeni să nu se apropie cu scârbă, nimeni să nu se apropie cu pași șovăitori. Toți să fim înflăcărați, toți să fim cu sufletele clocotitoare, toți să fim cu mințile treze. Dacă iudeii mâncau cu zel Paștile stând în picioare, cu încălțăminta în picioare și cu toiegele în mâini, cu mult mai mult noi trebuie să fim veghetori. Ei trebuiau să meargă în Palestina; tu însă trebuie să mergi în cer.

De aceea trebuie să fim totdeauna veghetori. Nu e mică pedeapsa pentru cei ce se împărtășesc cu nevrednicie. Adu-ți aminte cât te-ai revoltat împotriva vânzătorului, împotriva răstignitorilor. Caută, dar, să nu te faci și tu vinovat de Trupul și Sângele lui Hristos! Iudeii au junghiat Prea Sfântul Trup, dar tu îl primești într-un suflet murdar, după ce ai primit atâtea binefaceri. Domnul nu S-a mulțumit numai să Se facă om, să fie palmuit și junghiat, ci să Se și unească cu noi; ne-a făcut trup al Lui nu

numai prin credință, ci chiar în realitate. Decât cine trebuie să fie mai curat cel ce se împărtășește cu această jertfă? Nu trebuie să fie oare mai curată decât raza soarelui mâna celui care taie acest Trup, gura care se umple de focul cel duhovnicesc, limba care se înroșește cu Sângele cel prea înfricoșător? Gândește-te la cinstea cu care ai fost cinstit! Gândește-te la ce fel de masă iei parte! Ne hrănim și ne unim cu Acela de Care îngerii se cutremură văzându-L, pe Care nici nu îndrăznesc să-L privească fără frică din pricina străfulgerării Lui; ajungem trup și sânge al lui Hristos. „*Cine va grăi puterile Domnului? Cine va face auzite toate laudele Lui?*”¹⁰ Care păstor hrănește oile sale cu mădulele lui? Dar pentru ce vorbesc de păstor?

Sunt mame care, după ce au născut, îi dau de multe ori pe copiii lor să fie hrăniți de alte mame. Hristos însă n-a îndurat lucrul acesta, ci Însuși ne hrănește cu propriul Lui Sânge și prin toate Se unește strâns cu noi. Uită-te, te rog, S-a născut din ființa noastră!

— Dar aceasta n-are legătură cu toți oamenii.

— Are totuși legătură cu toți oamenii. Dacă Dumnezeu a venit la firea noastră, atunci negreșit a venit la toți oamenii; iar dacă a venit la toți oamenii, atunci a venit și la fiecare.

— Dar atunci cum se face că n-au cules toți folosul venirii lui Hristos?

— De aceasta nu-i de vină El, Care a luat pentru toți fire omenească, ci cei care n-au voit. Prin Sfintele Taine ale Sfintei Euharistii El Se unește cu fiecare din credincioși; pe cei pe care i-a născut îi hrănește cu Trupul Lui; nu-i dă altuia să-i hrănescă, ca să te convingi iarăși și, prin aceasta, că a luat trupul tău.

Așadar să nu ne trândăvim de vreme ce suntem învredniciți de o atât de mare dragoste și cinste. Nu vedeți pe copii cu câtă

10. Psalmul 105, 2

grabă se îndreaptă spre sânul mamei lor, cu câtă râvnă își înfig buzele în sân? Tot cu atâta grabă să ne apropiem și noi de masa aceasta, de sânul potirului cel duhovnicesc; dar, mai bine spus, să sugem harul Duhului cu mai multă râvnă decât copiii de lapte. O singură durere să simțim, aceea de a nu ne împărtăși cu această hrană. Tainele din fața noastră nu sunt fapte ale puterii omenești. Domnul, Care le-a săvârșit atunci la Cina aceea, Același le săvârșește și pe acestea acum. Noi, preoții, nu suntem decât slujitorii; El este Cel ce le sfințește și le preface. Nici un Iuda să nu fie aici! Nici un iubitor de argint! Dacă nu ești ucenic, pleacă! Masa aceasta nu-i primește pe unii ca aceștia.

„Cu ucenicii Mei vreau să fac Paștele!”¹¹, a spus Domnul. Masa aceasta este masa aceea de la Cina cea de Taină, într-un nimic mai prejos. N-a făcut-o pe aceea Hristos, iar pe aceasta un om. Nu, ci și pe aceasta tot El. Acesta este foișorul acela unde era El cu ucenicii Lui atunci¹². De acolo a plecat la Muntele Măslinilor¹³. Să plecăm și noi de aici spre mâinile săracilor. Munte al Măslinilor este locul unde sunt săracii. Mulțimea de săraci sunt măslini sădiți în casa lui Dumnezeu, care picură untdelemnul de care avem nevoie dincolo, pe tărâmul celălalt, untdelemnul pe care l-au avut cele cinci fecioare înțelepte, pe când celelalte fecioare, pentru că nu l-au luat de aici, au pierit¹⁴. Acest untdelemn să-l luăm când intrăm aici în biserică, ca să întâmpinăm pe Mirele-Hristos cu candelile aprinse. Acest untdelemn să-l luăm și când ieșim de aici. Niciun om cu inimă de piatră să nu se apropie de Sfintele Taine, nici unul care-i crud și nemilos, nici unul care-i cu totul necurat.

11. *Matei* 26,18

12. *Luca* 22,12

13. *Matei* 26, 30

14. *Matei* 25,1-13

Cuvintele acestea vi le spun și vouă, care vă împărtășiți și vouă, celor ce împărtășiți. Este de neapărată trebuință să vi se spună și vouă, ca să împărțiți aceste daruri cu multă băgare de seamă. Nu mică vă va fi osânda, dacă îngăduiți să se împărtășească de la această Masă cineva pe care-l știți cu vreun păcat. Sângele lui Hristos din mâinile voastre se va cere. De-ar fi general, de-ar fi mare dregător, de-ar fi chiar cel cu diadema pe cap, oprește-l dacă se apropie cu nevrednicie! Tu ai mai multă putere decât el. Dacă ți s-ar fi încredințat să ai grijă de curățenia apei unui izvor din care bea o turmă și ai vedea că vine la apă o oaie plină toată de noroi la gură, n-ai lăsa-o să se aplece să bea, ca să nu tulbure izvorul; aici însă nu ți s-a încredințat izvorul unei ape, ci izvorul Sângelui și al Duhului. Și când îi vezi pe unii că se apropie, deși au păcate mai murdare decât pământul și noroiul, nu te revolți și nu-i oprești? Ce iertare mai poți avea? Pentru aceasta v-a cinstit Dumnezeu pe voi, preoților, cu această cinste, ca să-i deosebiți pe unii de alții. Aceasta e vrednicia voastră, aceasta-i trăinicia voastră, aceasta-i toată cununa voastră, nu ca să umblați în haină albă și strălucitoare.

— Dar de unde știu eu pe cutare și pe cutare?

Nu vorbesc de cei pe care nu-i cunoști, ci de cei pe care-i cunoști. Vrei să-ți spun ceva mai înfricoșător? Nu e atât de mare grozăvia să fie aici cei îndrăciți, cât de mare grozăvie e să fie aici aceia despre care Sfântul Pavel spunea că au călcat în picioare pe Hristos, că au socotit ceva de rând sângele Testamentului și au batjocorit harul Duhului¹⁵. Cel care păcătuiește și se apropie de Sfintele Taine este mai rău decât un îndrăcit; îndrăciții, pentru că sunt stăpâniți de demoni, nu sunt pedepsiți; aceștia însă, pentru că se apropie cu nevrednicie, sunt dați osândeii veșnice. Așadar,

15. *Evrei 10,29*

nu numai pe aceștia să-i alungăm, ci pe toți pe care-i vedem că se apropie cu nevrednicie. Nimeni să nu se împărtășească, dacă nu-i ucenic! Niciun Iuda să nu se împărtășească, ca să nu pățească ce-a pățit Iuda. Trup al lui Hristos este și mulțimea aceasta. Vezi dar ca tu, care împărtășești cu Sfintele Taine, să nu mîinii pe Stăpân dacă nu cureți trupul acesta! Vezi să nu-i dai sabie în loc de hrană! Dacă un om nevrednic vine din neștiință să se împărtășească, oprește-l, nu te teme! Teme-te de Dumnezeu, nu de om! Dacă te temi de om, vei fi disprețuit de om. Dar dacă te temi de Dumnezeu, vei fi respectat și de om. Dacă nu îndrăznești să oprești de la Sfânta Împărtășanie pe unul nevrednic, adu-l la mine. Nu-i voi îngădui o astfel de îndrăzneală. Mai degrabă mă voi despărți de suflet, decât să împărtășesc cu Sângele Stăpânului pe un nevrednic; mai degrabă îmi voi răspândi sângele meu, decât să împărtășesc cu Sângele acesta atât de înfricoșător pe unul care nu merită. Nu ai nicio vină dacă nu cunoști pe cel nevrednic, deși l-ai cercetat cu de-amănuntul. Cele ce ți le-am spus, le-am spus despre cei pe care-i cunoști. Dacă vom îndrepta pe cei pe care-i cunoaștem, Dumnezeu ni-i va face cunoscuți repede și pe cei pe care nu-i cunoaștem. Dar, dacă îngăduim să se împărtășească cei pe care-i cunoaștem că sunt păcătoși, pentru ce să ne mai facă Dumnezeu cunoscuți pe cei pe care nu-i cunoaștem? Nu spun cuvintele acesta ca să oprim de la împărtășire pe oameni, nici ca să-i alungăm din biserică, ci ca să-i aducem la Sfânta Împărtășire după ce s-au îndreptat, ca să ne dăm silința să-i îndreptăm. Așa vom face îndurător și pe Dumnezeu. Vom găsi mulți oameni care să se împărtășească cu vrednicie și vom primi și mare răsplată și pentru râvna noastră și pentru grija ce o purtăm de alții, pe care facă Dumnezeu ca noi toți să o dobândim, cu harul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia slava în vecii vecilor. Amin!

A Sf. Ioan Gură de Aur, din comentariul la Epistola către Efeseni

Văd că mulți se împărtășesc de Trupul lui Hristos în mod simplu și întâmplător și se împărtășesc urmând mai mult obiceiului și legii, decât cugetării și gândirii curate. Se spune dar că s-ar apropia timpul Sfintei Patruzecimi și al Paștilor; oricine ar fi cineva, se împărtășește de Taine. Dar nu trebuie să se aibă în vedere numai sărbătorile, ci să își curețe conștiința și apoi să se împărtășească, căci cel necurat și nevrednic nici în sărbătoare nu are dreptul să se împărtășească de Sfântul și Preaînfricoșătorul Trup. Gândește-te că cei care luau parte la jertfa cea de demult aveau cumpătare și se purificau și se curățeau întru totul. Iar tu, când te apropii de Jertfa de care se cutremură și îngerii, stabilești această faptă după ciclicitatea perioadelor de timp și cu mâinile și cu buzele murdare te porți cu îndrăzneală față de Trupul și Sângele lui Hristos? Căci nici pe împărat nu ai alege să îl săruți, dacă gura ta miroase urât, dar pe Împăratul Cerurilor îl săruți cu sufletul urât mirositor? Această faptă este o defăimare. De aceea, dacă nu ești vrednic de împărtășanie, nu ești vrednic nici de rugăciune și de starea celor vrednici. Ascultă de Domnul, Care spune: „Cei ce sunt în pocăință să se apropie, iar cei ce nu se împărtășesc, nici nu sunt în pocăință.”¹⁶

A Sf. Ioan Gură de Aur, din comentariul la Evrei Despre Dumnezeiasca Împărtășire

Mulți se împărtășesc de această jertfă o dată pe an, alții de două ori, alții mai des. Cuvântul nostru este pentru toți aceștia,

16. „Prescripții canonice în Colecția Canoanele Bisericii Ortodoxe vol. III, pag. 314, Editura Basilica București, 2018

dar nu numai pentru cei de aici, ci și pentru cei care stau în pustiu, căci ei fac acest lucru o singură dată pe an. Astfel, pe care trebuie oare să-i laudăm, pe cei care (se împărtășesc) o singură dată, sau care (se împărtășesc) de multe ori, sau de puține ori? Nici pe cei care se împărtășesc o singură dată, nici pe cei de multe ori, nici pe cei de puține ori, ci pe cei care (se împărtășesc) cu conștiința curată și cu o viață nebiruită. Unii ca aceștia să fie prezenți întotdeauna, iar cei care nu sunt ca aceștia, nici măcar o singură dată. Dar de ce? Fiindcă iau asupra lor judecată și osândă, pedeapsă și condamnare. Și să nu te miri, căci precum hrana, care este hrănitore pentru fire, dacă ești bolnav de sucuri gastrice rele, distruge și strică totul și devine pricină de boală, tot astfel și Sfintele Taine. Oare te bucuri de Masa duhovnicească și îți întinezi din nou gura cu noroi? Te ungi cu mir și te umpli apoi de miros neplăcut, și, luând parte la împărtășanie după un an, crezi că îți sunt suficiente patruzeci de zile pentru curățirea de cele păcătuite tot timpul și, după ce a trecut o săptămână, te dedai din nou celor de mai înainte? Spune-mi, dacă te-ai vindecat după patruzeci de zile de o boală îndelungată și te dedai din nou roadelor aducătoare de boală, nu ai distrus oare osteneala ta de mai înainte și te-ai vătămat pe tine însuși mai grav? Căci dacă cele firești sunt schimbate, cu atât mai mult cele care aparțin voinței.

Tu oferi patruzeci de zile pentru însănătoșirea trupului și probabil nu aștepti nici măcar patruzeci de zile ca Dumnezeu să se împăciuiască. Spune-mi, oare glumești? De aceea și diaconul rostește, zicând: „Sfintele pentru sfinți”, adică cel ce nu este sfânt să nu se apropie. Nu spune simplu: cel care este curat de păcate, ci cel care este sfânt.¹⁷

17. „Prescripții canonice” în Colecția Canoanele Bisericii Ortodoxe vol. III, pag. 317, Editura Basilica București, 2018

Cuvânt al Sfântului Ioan Damaschin despre împărtășirea cu Trupul lui Hristos

Pe mulți îi vedem primind Trupul lui Hristos fără pregătire, din obicei, iar nu așa precum se cade după lege a-l primi, în Sfântul Post și în ziua de Paști, cu gândul și cu mintea curată. Că se cade să păzim Sfântul Post într-o nevinovăție și să ne curățim cugetul și așa să ne împărtășim.

Pentru că cel necurat nu este vrednic să primească, de pe Sfânta Masă, Trupul lui Hristos. Să înțelegi dar că cei de demult, care se împărtășeau cu jertfe, de multă frică aveau trebuință și se curățau mai întâi. Iar tu primești cu spurcate mâini și buze, fără de nicio frică, Trupul și Sângele lui Hristos, pe Cel de Care îngerii se cutremură. Vremea o aștepti, dar osteneala o treci cu vederea. Pe împăratul cel pământesc nu îndrăznești să-l săruți cu buze necurate, pentru că de ocară îi este lui acest lucru. Apoi, leneșule, oare cum poți să săruți așa pe Împăratul Ceresc? Au nu auzi pe Propovăduitorul ceresc zicând: „Cei chemați, ieșiți, și cei care sunt într-o nepocăință să nu îndrăznească!”

Drept aceea, mulți primesc această dumnezeiască Jertfă o dată pe an, iar unii de două ori, iar alții, de multe ori. Dar cuvântul nostru nu este numai către aceștia din urmă, ci și către cei ce stau în pustie, fiindcă aceștia o dată pe an se împărtășesc, iar, de multe ori, și după doi ani. Atunci, dar, în care chip să se primească Sfânta Jertfă? Oare ca cei care o dată pe an sau mai rar se împărtășesc sau ca acei ce de multe ori primesc Trupul și Sângele lui Hristos? Ci, așa să știți, că aceia ce au cugetul curat și dezlegare de la duhovnic, unii ca aceia de-a pururea să se apropie. Iar, de nu sunt așa, atunci niciodată să nu se împărtășească. Dar, oare, pentru ce? Pentru că spre judecata lor o primesc,

spre osândă, spre pedeapsă și chin. Căci cel ce va mânca Pâinea aceasta și va bea paharul Domnului cu nevrednicie, vinovat va fi de Trupul și de Sângele Domnului. Pentru aceea și preotul mai înainte rostește: „Sfintele sfinților”, de este, adică cineva dezlegat de păcate, să se apropie, „cu frică de Dumnezeu, cu credință, cu nădejde și cu dragoste”. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.¹⁸

Răspunsul Sfântului Anastasie, care a fost întrebat cum este mai bine să fie împărtășirea, în mod continuu, sau la perioade mai îndepărtate

Fiindcă Apostolul spune: *„Fiecare să se cerceteze pe sine însuși și așa să mănânce din pâine și să bea din pahar. Căci cel care mănâncă și bea cu nevrednicie, osândă își mănâncă și bea, nesocotind Trupul Domnului. De aceea, mulți dintre voi sunt neputincioși și bolnavi și mulți au murit. Căci dacă ne-am fi judecat noi înșine, nu am mai fi judecați. Dar, fiind judecați de Domnul, suntem pedepsiți, ca să nu fim osândiți împreună cu lumea”* (1 Corinteni 11, 28 - 32). Este evident că trebuie să ne sfințim și să ne curățim mai înainte pe noi înșine de toată fapta contrară și astfel să ne apropiem de Dumnezeiasca Taină, ca să nu fie spre pieirea sufletului și a trupului. Căci și Dumnezeu spune lui Israel, prin Moise: *„Fiecare om care ar veni din seminția voastră spre cele sfinte, pe care le-ar sfinți fiii lui Israel pentru Domnul, dacă necurăția lor este asupra lor, Domnul va nimici acel suflet”* (Leviticul 15, 31). Astfel, Apostolul spune celor care se împărtășesc în chip nevrednic, după cum s-a afirmat, că din această cauză *„mulți dintre voi sunt neputincioși și bolnavi și mulți au adormit”*,

18. Proloage vol. II, Editura Buna Vestire, Bacău, 1995, pag. 606

adică sunt bolnavi și mor. De aceea și dumnezeiescul David și cei împreună cu el, când au avut de gând să mănânce pâinile punerii înainte, care reprezintă preînchipuirea Trupului lui Hristos, arhierul l-a întrebat dacă sunt curați de unirea cu vreo femeie, și după aceea le-a dat pâinile.¹⁹

În încheierea celor prezentate în paginile de față consemnăm „avertismentul - atenționarea” Sfântului Apostol Pavel: „dacă păcătuim de voia noastră, după ce am luat cunoștință despre adevăr, nu ne mai rămâne, pentru păcate, nici o jertfă, ci o înfricoșată așteptare a judecății și iuțimea focului care va să mistuie pe cei potrivnici. Călcând cineva Legea lui Moise, e ucis fără de milă, pe cuvântul a doi sau trei martori. Gândiți-vă: cu cât mai aspră fi-va pedeapsa cuvenită celui ce a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, și a nesocotit sângele testamentului cu care s-a sfințit, și a batjocorit duhul harului. Căci cunoaștem pe Cel ce a zis: „*A Mea este răzbunarea; Eu voi răsplăti*”. Și iarăși: „*Domnul va judeca pe poporul Său. Înfricoșător lucru este să cădem în mâinile Dumnezeului celui viu.*” (Evrei 10,26-31)

„Cel ce a primit Sfânta Împărtășanie se cuvine să nu mai sărute icoane sau mâna cuiva, să nu scuipe pe jos și să aibă grijă mai cu seamă ca nici un cuvânt de ocară, de blestem, de clevetire sau orice vorbire deșartă să nu spurce gura sa, pentru cinstirea dumnezeiescului Trup și Sânge pe care l-a primit în el.” (Din *Învățătura de credință creștină ortodoxă*, pag. 278)

19. Prescripții canonice în Colecția Canoanele Bisericii Ortodoxe vol. III, pag. 318, Editura Basilica, București, 2018

CUPRINS

I. Pocăința (Spovedania)	3
Cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur despre mărturisirea păcatelor	7
Cuvânt pentru a mărturisi păcatele la preoți.....	7
Cuvânt despre neiertarea păcatelor fără canon	8
Păcatele trebuie să fie arătate fie aici, la duhovnic, fie înaintea Dreptului Judecător	9
Dacă un singur păcat va rămâne nemărturisit, rămân neiertate și celelalte.....	10
Alte cuvinte	10
II. Despre împărtășirea cu Cinstitul și Sfântul Trup și Sânge al Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos	18
Învățăături din <i>Epistola întâi către Corinteni</i> a Sfântului Apostol Pavel.....	18
Cuvânt de învățătură pentru Preasfintele Taine	19
Taina Împărtășaniei Despre împărtășirea cu Sfintele Taine și despre preoți Și acum, prin Sfintele Taine, Hristos actualizează masa de la Cina cea de Taină Tot aici și despre preoții care cunosc păcatele cuiva și nu-l opresc a se împărtăși; din mâinile lor se va cere Sângele lui Hristos	20
A Sf. Ioan Gură de Aur, din comentariul la Epistola către Efeseni.....	26
A Sf. Ioan Gură de Aur, din comentariul la Evrei Despre Dumnezeiasca Împărtășire.....	26

Cuvânt al Sfântului Ioan Damaschin	
despre împărtășirea cu Trupul lui Hristos	28
Răspunsul Sfântului Anastasie, care a fost întrebat	
cum este mai bine să fie împărtășirea, în mod continuu,	
sau la perioade mai îndepărtate	29